

Cyclofosfamide (Endoxan®)

Werking

Cyclofosfamide is een geneesmiddel dat de celdeling remt (cytostaticum). Dankzij het onderdrukkende effect op de celdeling van ontstekingscellen wordt cyclofosfamide voorgeschreven aan mensen met reumatische ziekten die onvoldoende reageren op andere medicatie.

Cyclofosfamide in tabletvorm wordt meestal gebruikt om het ontstekingsproces van reumatoïde artritis of de ziekte van Wegener (vasculitis) te onderdrukken. Daardoor nemen de ontstekingsklachten af.

Een intraveneuze behandeling (via een infuus) met cyclofosfamide wordt vooral toegepast bij patiënten met vasculitis, systemische sclerose, systemische lupus erythematosus (SLE) en reumatoïde vasculitis.

Behandeling met tabletten

Een tablet bevat 50 mg cyclofosfamide. De voorgeschreven dosis wordt één keer per dag ingenomen. Het beste kunt u het middel 's ochtends na het ontbijt innemen met een groot glas water. U moet de tabletten doorslikken. U mag er dus niet op kauwen of ze fijn maken.

Bijwerkingen

Het gebruik van cyclofosfamide kan bijwerkingen hebben.

- Leverfunctiestoornissen. Hier merkt u meestal niets van. De arts zal uw leverfunctie regelmatig via bloedafname controleren.
- Stoornissen in de bloedaanmaak door onderdrukking van het beenmerg. Dit kan zich uiten in infecties, het spontaan optreden van blauwe plekken of bloedneuzen. De arts zal uw bloedaanmaak regelmatig via bloedafname controleren.

Op langere termijn

- Hardnekkige blaasontsteking of bloed in uw urine. Daarom is het belangrijk om tijdens het gebruik van cyclofosfamide veel te drinken (ongeveer twee liter per dag).

Zeldzame bijwerkingen

- Allergische reacties.
- Longontsteking.
- ..

Behandeling met infusen

Cyclofosfamide infusen worden toegediend op de dagkliniek. Meestal worden de infusen om de vier weken gegeven. De toediening van het infuus duurt ongeveer 24 uur, u moet dus een nacht in het ziekenhuis blijven. Vooraf krijgt u een middel tegen misselijkheid toegediend. Daarnaast krijgt u een middel dat uw blaas beschermt.

Na afloop van het infuus krijgt u indien nodig een plastablet. Tijdens het infuus krijgt u immers veel vocht toegediend.

Bijwerkingen

De behandeling met cyclofosfamide **infusen** kan bijwerkingen hebben.

Op korte termijn

- Tijdens of juist na het infuus kunt u misselijk worden. U kunt de verpleegkundige om extra medicijnen tegen misselijkheid vragen.
- Verminderde eetlust. Gebruik in dit geval lichte maaltijden en eet vaker op een dag kleine porties.
- Na de infuusbehandeling kunt u vocht vasthouden. Indien nodig krijgt u hiervoor een plastablet.

Op langere termijn

Enkele dagen tot weken na de behandeling met cyclofosfamide kunt u last krijgen van:

- Leverfunctiestoornissen. Hier merkt u meestal niets van. De arts zal uw leverfunctie regelmatig via bloedafname controleren.
- Stoornissen in de bloedaanmaak door onderdrukking van het beenmerg. Dit kan zich uiten in infecties of bloedingen. De arts zal uw bloedaanmaak regelmatig via bloedafname controleren.
- Haaruitval. Is meestal tijdelijk en beperkt.

De haargroei herstelt zich als de behandeling is afgelopen.

- Moeheid en zich niet lekker voelen en malaise kunnen vooral na een aantal infusen optreden. Dit gaat over als de behandeling wordt gestopt of minder vaak wordt gegeven.
- Blaasontsteking of bloed in de urine. Om deze problemen te voorkomen krijgt u extra vocht via het infuus toegediend en wordt u aangeraden gedurende de eerste dagen na het infuus veel te drinken, ongeveer twee liter per dag.
- Menstruatiestoornissen. De menstruatie kan later of verzwakt optreden, en onregelmatig zijn.

Zeldzame bijwerkingen

- Allergische reacties.
- Longontsteking.

Wat kunt u doen?

Als u koorts krijgt, blauwe plekken (die spontaan ontstaan), bloedneuzen of bloed bij de urine heeft, of als u andere lichamelijke veranderingen tijdens de behandeling opmerkt waarvan u zich afvraagt of ze met het gebruik van cyclofosfamide samenhangen, neem dan contact op met uw reumatoloog.

Door regelmatig bloed en urine te onderzoeken, kunnen vroegtijdig tekenen van lever-, blaas-, of beenmergbeschadiging worden opgespoord. Houd u zich daarom goed aan de afspraken voor bloed- en urinecontrole.

Hygiënische maatregelen

Tot en met **drie dagen na** toediening of inname van cyclofosfamide kunnen er resten van dit middel opduiken in urine, ontlasting, braaksel en transpiratievocht. Wij adviseren u om het toilet na gebruik twee maal door te spoelen met een gesloten deksel. Mannen krijgen het advies zittend te urineren.

Kleding en/of beddengoed dat in aanraking is geweest met braaksel, urine of ontlasting moet eerst met koud water gespoeld worden in de wasmachine. Daarna kan het samen met ander wasgoed gewassen worden. Maak het toilet kunt dagelijks schoon met javel of bleekwater..

Kinderwens, zwangerschap en borstvoeding

- Zowel bij mannen als vrouwen kan cyclofosfamide leiden tot blijvende onvruchtbaarheid.
- Aan mannen met een kindwens wordt geadviseerd om vóór behandeling via de vruchtbaarheidscentrum sperma in te laten vriezen.
- Voor vrouwen zijn er mogelijkheden om eicellen voor later in te vriezen. Het risico op onvruchtbaarheid hangt deels af van de 'voorraad' eicellen die bij het begin van de behandeling aanwezig is.
- Cyclofosfamide kan schade het ongeboren kind beschadigen. Zowel mannen als vrouwen dienen daarom tijdens de behandeling voor betrouwbare anticonceptie te zorgen en deze, na beëindiging van de medicatie, tot minstens drie maanden voort te zetten. → Wij raden koppels aan om tijdens de behandeling en drie maanden na de stopzetting ervan, anticonceptiemiddelen te gebruiken, zoals condooms of de pil. .

- Cyclofosfamide komt terecht in de moedermelk, dus tijdens de behandeling is borstvoeding uit den boze.

Gebruik van cyclofosfamide samen met andere medicijnen

- Vertel uw arts over uw behandeling met cyclofosfamide.
- Sommige medicijnen kunnen bij gelijktijdig gebruik de bloedspiegels van cyclofosfamide en/of bepaalde bijwerkingen van het middel beïnvloeden.

Zeg uw huisarts altijd dat u met cyclofosfamide wordt behandeld.

- Vertel uw huisarts, tandarts en specialist altijd welke medicijnen u gebruikt, Denk ook aan voedingssupplementen en geneesmiddelen die zonder voorschrift verkrijgbaar zijn Vaccinaties

We adviseren om alle vaccinaties (ook de griep prik) eerst met uw reumatoloog te overleggen.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen of opmerkingen, neem dan contact op met uw huisarts of uw reumatoloog.

Onafhankelijke informatie over geneesmiddelen kunt u vinden op de website van het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische informatie www.bcfi.be .